

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, VASÁRNAP, 1908. SZEPTEMBER 27.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 221. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

A Rákóczi-muzeum.

Kassa, szeptember 26.

Kassán addig taktikáznak a kulturházzal, illetve a muzeum kibővítésével, amíg aztán elesünk tőle. A kulturház dolga egyébként is rosszul áll, nem kis megütközésére azoknak, akik elsősorban Kassára gondoltak, amidőn a közművelődésnek szentelt új palota létesítéséről volt szó. Kassa taktikázása persze nem marad nyom nélkül, figyelik a szomszéd törvényhatóságok s résen vannak. Zemplén megye már is jelentkezik s most tartott rendes megyei közgyűlésén elhatározta, hogy mozgalmat indít, a Rákóczi muzeumnak, Kassa helyett, Borsiban, Rákóczi fejedelem szülőhelyén való felállítása érdekében. Ez a zempléni konkurrencia, tekintettel a zempléni körök kitűnő összeköttetésére, első látásra veszedelemnek látszik. De csak első látásra!

Mert, ha érvelni is lehet azzal, hogy Borsi, zempléni megyei község szülöttjének mondhatja Rákóczi Ferenc fejedelmet, viszont Kassát fontosabb szerepre rendelte a ma élő nemzedék, amidőn megbizta Rákóczi hamvainak őrzésével. Az a mélyen kitűntető körülmény, hogy a fejedelem hamvai Kassán őriztetnek, minden érvet, a Rákóczi-muzeum felállítását illetőleg városunkra billentenek. A kegyeletnek olyan elosztása, hogy a hamvak itt, viszont a kuruc-korszakra és a fejedelem életére vonatkozó ereklyék másutt őriztetnek, nem felel meg a Rákóczi-kultusz ébren tartandó szellemének. Sőt a Rákóczi-kultusz felszinen tartása és folytonos lüktetése úgy kívánja, hogy egy helyen centralizálva legyen mindaz, ami dicsőséges emléke a nagy szabadságharcnak.

Tapasztalatból látjuk, hogy a Rákóczi-kultusz, inkább a folyékony lelkiületű és még lelkesedni tudó ifjúságra számít.

Az élet sok bajától sujtott felnőtt embereket, a létérti küzdelem ritkán juttatja ahhoz a csöndes lelki nyugalomhoz, mely az ideálokra való emelkedés bölcsője. — Az ifjúságot azonban a hazaifias nevelés javára ide vezetik a tanférfiak. Ide vezetik, hogy a legnagyobb, legönfeláldozóbb hazafi hamvainál tanuljanak hazát szeretni. Ennek az ifjúságnak kegyeletes érzelmeit csak betetőzi ha a hamvakat őrző kriptából, a Rákóczi muzeumba

sietnek, hol minden tárgy gondolatokat ébreszt, emlékeket rögzít meg bennünk a kuruc korszakról. Ezt az ifjúságot Kassáról Borsiba szállíttatni már nehéz dolog.

Ezen szempontok figyelembe vételével nem kell attól tartanunk, hogy a Kassára tervezett Rákóczi muzeumot Borsiba viszik. Természetesen ez a tudat nem jogosíthat fel bennünket arra, hogy keleti flegmával kezeljük a Rákóczi-muzeum ügyét. Jogcímnek, még nem jogcím, az ügynek bosszantó és eredménytelen halogatására. Ezt kell, hogy megértsék az intéző körök is. Akiknek elhiszük, most bajos dolog egy újabb költséggel járó intézményt megvalósítani. Miután a muzeum kibővítése csak rövid idő kérdése lehet, olyasféle megoldást kell keresni, hogy egy füst alatt a Rákóczi-muzeum kérdése is betetőzést találjon.

— A választói reform. A politikusokat ma is a választói reform és Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek a pluralitásról tett nyilatkozatai foglalkoztatják. Ugy tapasztaljuk, hogy a javaslat minden nagyobb hullámverés nélkül fog partot érni. A nemzeti-ségiük ugyan erősen készülnek a parlamenti harcra a reform ellen, de kétségtelen, hogy nem akadályozhatják meg a javaslat törvényre való emelését. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tegnap a függetlenségi párt alelnökeivel ismertette meg a javaslat alapelveit és statisztikai adatait egyelőre — kötelező titoktartás mellett. A jövő héten Kossuth csoportonként hívja meg a függetlenségi képviselőket és velük is közölni fogja a javaslat tartalmát. Arról értesülünk, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter októberben betérjeszti a Ház elé a reformot.

A társadalom áldozatai.

Gyermekbiróságot Kassán.

Csendben lépett életbe a budapesti államrendőrség kebelében egy fontos társadalmi intézmény, a gyermekbiróság. — Ide kerülnek a romlott cseméték, akiket a főváros területén csavargáson, lopáson, vagy erkölcstelen életmódon érnek.

Eddig már több százan kerültek a gyermekbiróság elé, amely a Gyermekvédő Liga telepein, vagy az állami menházakban vagy a javító intézetbe internálta őket. Valamennyiből, ha szabadon nőnek fel s el nem pusztítja őket a kór, a nyomor és a bűn, a társadalom veszedelme vált volna. Így azonban reménység van rá, hogy a gondos felügyelet elfelejteti velük rövid mult-

juk iszonyatosságait, hit és erkölcs költözik szívükbe s a társadalom munkás, hasznos tagjaivá válnak.

Ezek után nem kell magyarázgatni, mi csoda üdvös és szükséges munkát végez a gyermekbiróság. Ezelőtt a csavargó, vagy bűnbeesett, otthon nélkül szükölködő gyermekeket a toloncházba vitték, ahol a felnőtt toloncok között még jobban elromlottak. De most már nem a toloncház réme fenyegeti a mai társadalomnak ez apró áldozatait s veszedelmeit, hanem a jó nevelés, az egészség, munka és tanulás reménysége int feléjük.

Főösleges bizonyítani azt is, hogy elhagyatott, bűnből született és felnövekedett gyermek nemcsak a fővárosban van. Sőt mondhatni, a vidéken aránylag még több van. Hiszen rendszerint a vidékről kerülnek fel a fővárosba. A mi városunkban is számos ilyen sajnálatraméltó kis emberre akadunk, ha csak egy kicsit utánna járunk és kinyomozzuk őket.

A vidéken, tehát a mi városunkban is szükség van a gyermekbiróságokra. De nem csak a városokban, a szolgabírói székhelyeken is. Országosan rendezni kell az elhagyatott, bűn útjára tévedt gyermekek dolgát. Ha ezt megteszik, a jövőben sokkal kevesebb lesz a közveszélyes csavargó, tolvaj és betörő, a veszedelmes munkakerülő, aki bármely pillanatban kész a büntetőtörvény ellen vétetni. Be van bizonyítva, hogy a tolvajok, betörők, rablók és gyilkosok óriási százaléka az ilyen elhagyatott, csavargó gyermekekből vált azzá. Ha az állam, a hatóság s a társadalom gyermekkorukban gondjaiba vette volna őket, nagy részük nem ülné a börtönben, nem kerülné a rendőrt, csendőrt, hanem hasznos, munkátvégző tagja lenne a társadalomnak.

Alakítsuk meg tehát a gyermekbiróságot, a helybeli rendőrkapitányság kebelében! Nem kell ehhez külön hivatal, még csak külön hivatalnok, vagy szoba sem. Az egyik rendőrségi hivatalnokot, esetleg a kvalifikációval rendelkezőt kell megbízni gyermekbirósággal. — A gyermekbiró elé hozzák mindama a törvényes koron innen lévő mindkét nembeli gyermekeket, akiknek rendes otthonuk nincs, akik csavarognak, lopnak, vagy erkölcstelen életmódot folytatnak. Jósággal s emberszeretettel bánjanak velük. Ne zárják be őket, ne is toloncolják el, hanem adjanak nekik módot a rendes életre és a munka megtanulására s megszokására. Helyezzék el őket a gyermekmenhelyeken, ha pedig itt nem volna hely, adja ki őket a hatóság polgárokhoz, vagy helyezze el őket külön e célra alapított intézmény révén. Nem kerül ez sokba, alig néhány száz koronába esztendőnként s ezzel egy olyan humánus és szociális kötelességet teljesít a rendőrség s a város, amely sokkal nagyobb anyagi áldozatokkal is fölér. Nem kell ehhez más, csak egy jó szabályrendelet s annak életrevaló helyes betartása.

A szocialisták tüntetése.

Tüntető séta a Fő-utcán.

A kassai szocialdemokrata párthoz tartozó munkásság, miután főkapitányi beállítás következtében lampionos körmenetet nem

tarthatott, kis csoportokra oszolva húzódott ki a Fő-utca s ellepte a járdát. Közben egy csoport összeverődött a városházán s hangos lármával éltette az általános választói jogot és szidta a rendőrséget, a kormányt, Andrássy Gyulát, a papot, amint jött. A lármára kivonult egy szakasz rendőr és szétoszlatta a tömeget.

A rendőri operáció persze figyelmessé tette a sétáló közönséget, különösen a nagy számban az utcán ténfergő iparos tanulókat s ettől kezdve nem a tüntetőkkel, hanem a közönséggel volt baja a rendőrségnek.

Ez annál sajnálatosabb, mert a főkapitány külön felhívással fordult a közönséghez, hogy ne akadályozza meg a rend fentartását, hanem könnyítse meg a rendőrség munkáját azzal, hogy az első felszólításra távozik. A közönség kíváncsisága azonban erősebb volt, mint sem fegyelmet tudott volna önmagán venni, folytonosan összetorlódott, amiért ismételtelen közbelépett a rendőrség. Egy ilyen oszlatásnál a rendőrök állítólag uri nököt is megöklödték volna. Itt azonban megint csak azt mondják, hogy az előre jelzett tüntetés helyétől, aki a kellemetlenséget el akarta kerülni, távoltarhatta volna magát. Persze nem helyeseljük a nők bántalmazását és reméljük is, hogy ha megfelel a valóságnak, a rendőrfőkapitány szigora ez esetben nem fogja kimélni a hatáskörét túllépett rendőrt.

A nagyobb tumultusok elkerülése végett a rendőrség egy szakasz csendőrt, egy század katonát és egy szakasz huszárt tartott készenlétben. A katonákra azonban nem volt szükség, a csendőrök pedig a színház előtti téren pusztá felvonulásokkal megszalasztották a tömeget. Több előállítás is történt. Nagyobb zavargás sehol sem fordult elő s esti nyolc órára kitisztult az utca.

Az előállítások.

A tegnapi tüntetés alkalmával előállított egyénekről a rendőrség a következő jelentést adta ki:

A szocialdemokrata munkások tegnapi tüntetése alkalmával rendőrség által előállítva lettek a következők: Jekes József szabó segéd, Károlyi Lajos lakatos segéd, Hegedüs Zsigmond bádogos segéd, Ondrejko Márton asztalos segéd, Körösi József bádogos segéd, Neuhert József lakatos inas, Fábrián János bádogos segéd, Lachman Salamon szabó segéd, Györi Károly asztalos segéd, Stiger József vasöntő, Dragon András lakatos segéd, Bartel János géplakatos, Úveges Ferenc asztalos segéd, Kubacskó Samu sütő segéd, Kabrányi Antal asztalos segéd, Mangera János asztalos segéd, Sárosi László lakatos segéd, Menyhért Antal szabó segéd, Szombati Ödön sütő segéd, Druzsbarszki Ferenc asztalos segéd, Findura János sütő segéd, Hudó András bőrtüzetli tanonc, Schemnyicki György cipész tanonc, Feczko Lajos szobafestő tanonc, Csillám István asztalos segéd, Szendi János sütő segéd, Baumgarten Miksa gépmester tanonc, Ungár Adolf bádogos tanonc, Herman Béla szolga, Soltész István napszámos, Hankó Gusztáv sütő munkás, Groszka Sándor magán tisztviselő, Tóczik Lajos vízvezetési szerelő.

Ezek közül Andrejko Márton állítólag asztalos segéd és Hegedüs Zsigmond állítólag bádogos segéd kellő igazolás hiányában elzárattott, a többiek pedig kihallgatás és személyazonosság megállapítása után szabadon bocsájtva lettek. A hatósági tilalom és hirdetményileg történt figyelmeztetés dacára a csoportosulásban való résztevés és az utcai tüntetés miatt előbb nevezettek ellen büntető eljárás megindított és az iratok sürgősen át fognak küldetni a büntető bírósághoz.

Az örök kolera fészek.

— Pétervári levél. —

A pétervári állapotokat megdöbbentően jellemzi a következő levél:

A kolera rohamos terjedése valóságos pánikot okoz a lakosság között. A napnak majdnem mindem órájában újabb és borzasztóbb, többnyire erősen kiszínezett hírek keringenek a fekete veszedelemről. Az ijedelem és rettegés leirhatatlan: mindenki reszket és fél a borzasztó betegségtől. A hatóságot, a városi tanácsot és az egészségügyi bizottságot lépten-nyomon átkozza a nép, mivel elmulasztották kellő időben a kolera ellen való óvintézkedéseket megtenni.

Az egészségügyi viszonyok, különösen a szegényebb osztályok negyedében, szinte borzalmasak. Az ivóvíz majdnem az egész városban meg van fertőzve. A piacokon levő gyümölcsöt a koleras községekkel szálítják és korlátlanul árusítják. Az utcák piszkosak és nyirkosak a bennük rothadó mindenféle ételmaradéktól és szeméttől. Senki sem ügyel az utcák tisztántartására s a szerteszét heverő szemét valóságos melegágya a kolerabacillusnak. A míg a hatóság ezeken az állapotokon nem változtat, Oroszország örökös veszedelem egész Európára nézve. Mert ha télen csökkenne is a betegség, az csakis a nagy hideg miatt van, a mely megdermeszti a kolera bacillusait is, tavasszal azonban az olvadással együtt a bacillus is fölünged és új életre kap. A folyók mentét sem fertőtlenítik és így a kolera terjedését mi sem gátolja.

Naponkint száz meg száz ember kapja meg a rendkívül ragadós betegséget. Még a koleraiban meghalt embereket sem temetik rögtön el, hanem két három napig is a házban hagyják. Az egészségügyi bizottság teljesen elvesztette az fejét a katasztrófászerűen lecsapott veszedelemmel szemben. A kolera már javában grasszált és szedte áldozatait s a hatóság még mindig tagadta a betegség létezését. A városi tanács eddig alig tett valamit a betegség terjedésének megállítására és az egészségügyi bizottság is tehetetlenül nézi, hogyan pusztulnak az emberek. Itt-ott fertőtlenítenek ugyan, de ebben erősen megakadályozza őket a lakosság, a ki azt hiszi, hogy ettől kapja meg a betegséget. Az emberek hanyatt vágódnak az utcán, az iskolákban eldülnek a gyermekek. Mindenki fut, menekül előlük. Némelyik orvosért, betegszállító kocsiért kiabál — de ninc . . . A kolera pedig szedi továbbra is az áldozatait.

HIREK.

— Személyi hir. Puky Endre dr. Abauj-Torna vármegye alispánja, szabadságáról hazaérkezett és a megyei közigazgatás vezetését átvette.

— A harmadik egyetem. Azok, akik a harmadik egyetem, főképe pedig a kassai egyetem iránt érdeklődnek, lázas sietséggel tanulmányozták át a mai lapokban az ország jövő esztendei költségvetését. Főleg a közoktatásügyi tárca adatait bujták, keresve, hátha találnának valami nyomot, amely jelezné, hogy Apponyi Albert gróf a jövő esztendei budgetben már gondoskodik az egyetemnek szaporításáról, bárminő kezdeményező lépéssel is. Konstataálnunk kell, hogy az 1909. évi közoktatásügyi költségvetésben szó sincs még az új egyetemről, illetve egyeteméről. Így tehát várunk és aggodalmaskodunk kell

tovább, hogy megtudhassuk, mikor válik aktuálissá a harmadik egyetem kérdése.

— A Kassai Athletikai Club tegnap délután gróf Zichy Károly elnöke alatt látogatott választmányi ülést tartott, amelyen az új alapszabályok értelmében a választmány a maga kebeléből a következőképen alakította meg a tisztkart: Főtitkár Bartay Oszkár, titkár Szepesi Miksa, jegyző Vantsó István, pénztáros Barna Dezső, ellenőr Juhász Arthur, háznagy Kaiser Sándor, ügyeszek dr. Fenyves Ödön és dr. Halmy Károly, cluborvosok dr. Ákos Izsó és Szarvassy László. Ezután megalakították a szakosztályokat, amelyek most hivatva lesznek az egyes sportágakat külön hatáskörrel, intenzívben művelni. A vívószakosztály elnöke dr. Horváth Lajos ügyvéd, előadója pedig Tóth Árpád ügyvédjelölt lett, míg vívómeszternek a club Horváth Lajost fogja szerződtetni. A tornaszakosztály élére Urbán Pál ügyvédjelölt került, akinek mint előadó Ladányi Jenő joghallgató segédkezik. Művezetőnek Kmetykó Lajost, a főreáliskola jeles tanárát kéri fel. Megalakították a szükséghez képest a többi szakosztályokat is, így a football vezetői Klebersberg Géza postatitkár és Kaiser Sándor ügyvédjelölt, cél-lövészeti Trompler Elek százados és Offermann Ágost gazd. ak. hallgató, a tenniszé Jurenák Aladár banktisztviselő és Szirmay Sándor főispáni titkár, a téli sportoké dr. Kriebel Edgár főjegyző, a birkozásé dr. Halmy Károly lesz. — A munkaprogramm megállapítása után huszonöt új jelentkezőt vettek fel a rendes tagok sorába.

— Az Andrássy-kávéház restaurálása. Kassa társadalmi életében, noha öt kaszinó és társaskört számlálhatunk, nagy szerepet játszik az Andrássy-kávéház. Ennek a nyilvános helynek a publikuma elfogadott olyan szokásokat, melyek a kávéházat valósággal a meghitt klubok jellegével ruhazza fel. Uri publikuma az egymás iránti tiszteletet annyira fejlesztette ebben a kávéházban, hogy urinők is otthonosan érezhetik magukat, nincsenek a más városokban divó inzultusoknak kitéve. Eppen az a körülmény, hogy uzsonatájt és az esti órákban házasságok felelőségeikkel kellemes szórakozást találnak az Andrássyban, éppen ez adja meg a kávéháznak jelentőségét társadalmi életünkben. A nyár folyamán az Andrássy-kávéház gazdát cserélt. Szállasi Alajos, akinek kétségkívül érdemei vannak a kávéház fejlesztésében, eladta a kávéházat Dala Károly zentai szálloda és kávéháztulajdonosnak. Dala Károly, aki rövid ittléte alatt már a közönség simpatiháját megnyerte és figyelmes éberségével, valamint szeretetreméltó előzékenységével garanciát nyújt, hogy nem csak a régi tradíciókat fentartja, hanem előkelő helyiségének renoméját ebben az irányban fejleszti, most nagy áldozatkészséggel az egész kávéházat újjá renováltatta. A falak fehér színe díszkrét aranydíszítéssel, valamint kellemes színű világoszöld mezőkkel nagyon elegáns külsőt kölcsönöznek a kávéháznak. Ragyognak a csillárok, a rézfogasok, újjá van öltöztetve, diszítve a kávéház minden pontja, úgy hogy a kassaiak bátran elmondhatják, hogy a vidéken alig, de még a fővárosban is keveset találnak a mi kávéházunkhoz hasonló díszes helyiséget. A közönség, hogy jól érzi magát a helyiségben, bizonyosság erre a naponkénti nagy látogatottság.

— Gyanus dáridó. Tegnapelőtt a rendőrség figyelmét magára vonta egy nagy dáridó hóse. — A város külvárosában levő mulatóhelyeken egy parasztos öltözetű munkás férfi nagy mulatót csapott Kocsár Julia pincérnővel. Majd a belvárosba kocsi-

zott vele, s ott tetőtől-talpig új ruhába föl-töztette. Körülbelül 220 koronát pazarolt el vele egy nap alatt. A rendőrséget figyelmeztették a szokatlan pártfogóra, mire egy detektív előállította a bőkezű férfit. Itt kiderült, hogy még 590 korona készpénz felett rendelkezik. A rendőrség előtt a pénz eredetét elfogadható módon igazolni nem tudta. Kérdőre vonatván Baran Nikolajnak nevezte magát s azt állította, hogy Galicia, *Bresán* nevű községében született, 40 éves és most az ungmegyei *Palocsa* községből jött Kassára, még pedig gyalogszerrel. — A pénzt állítása szerint mezőgazdasági munkával kereste és takarította meg. A rendőrség az igazolásra felsorolt adatokban kételkedik s valószínűnek tartja, hogy a pénz eredetéhez valamely bűncselekmény fűződik. Addig is, míg személyazonossága megállapítást nyer, fogva tartják.

— **Zemplén a Rákóczi muzeumért.** Sátoraljaújhegyről jelentik: Zemplén vármegye törvényhatósága tegnap tartott népes közgyűlésén Mecner Gyula főispán elnöklésével elhatározta, hogy az önálló magyar jegybank felállítását mellett felirátot küld a kormányhoz. A közgyűlés kéri fogja, hogy Zemplén vármegye tíz kerületre osztassék és Szabolcs vármegye néhány szomszédos községét Zemplénhez csatolják. Szabolcs vármegye azon feliratához, melyben kéri, hogy Hajdúmegye több községe Szabolcsnak csatoltassék, hozzájárultak. *Feliratot intéznek a kormányhoz, hogy a Rákóczi muzeumot Kassa helyett Borsiban, Rákóczi szülővárosában állítsák fel.* Ha ez lehetetlen, vegyék meg szülőházát Windischgrätz Lajos hercegtől és megfelelően alakítsák át.

— **Táncitanítás.** Révész Imre városunkban előnyösen ismert táncitanító, mint minden évben, ugy ez idén is október 1-2-3-án nyitja meg több osztályra osztott tánciskoláját Fő-utca 46. sz. alatti I. emeleti termében, ahol a beiratások naponta eszközölhetők. Révész jó hírű tánciskolája találkozó helye az intelligenciának és szóra-kozni vágyó fiataloknak. Ma már a táncra nagy szükség van, mert egyrészt eltűnteti a fiatal diákról a szegletességet, másrészt egészségi szempontból is csak előnyére válik. Ajánljuk e derék táncitanítót a közönség pártfogásába.

— **A Kazinczy-kör ülése.** A kassai Kazinczy-kör szeptember hó 28-án, hétfőn délután 6 órakor saját helyiségében választmányi ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: Főtitkári jelentés a folyó ügyekről. A téli évad programjának megállapítása. A megüresedett ügyészi, I. jegyzői és választmányi tagsági helyek betöltése iránti határozatal. Esetleges indítványok. A választmányi ülésen Münster Tivadar elnököl.

— **Felhívjuk olvasóink figyelmét a Magyar Elelmiszter-szállító Részvénytársaság nyilvános hűtő- és fagyasztó raktárházának hirdetésére, mely lapunk mai számában megjelent.**

— **Elfogott csavargó.** A bárcai csendőrség ma Kassa határában elfogta *Breszmann* Márkus galíciai illetőségű, foglalkozás nélküli egyént, aki a mezőkön csavargott.

— **Tanfolyamok a női gazdasági tanintézetben.** A női gazdasági tanintézetben ugy az első, mint a második félévben a rendes tanításon kívül még külön varrás-szabászati s külön sütés-főzési tanfolyamok nyílnak. A varrás-szabászati tanfolyam két ágra oszlik: fehérművarrás-szabászat és felsőruhavarás-szabászat. A varrás-szabászat mindkét ága 5-5 hónapra (okt. — február, illetőleg már-

cius—julius) terjed. A sütés-főzési tanfolyam 3 hónapra (okt.—dec.) terjed. Bármelyik szaknak havi díja 10 korona. Jelentkezéseket az első félévben tartandó eme tanfolyamokra október 1-ig fogad el az igazgatóság.

— **Rendőri krónika.** Sárgaréz láncan függő 4 drb kulcsot találtak. Átvehető a rendőrségnél. — **Csavargás** miatt előállítottak s megbüntetve lettek Jascsur Mihályné, Mihók József és Majoros Józsefné. — Éjjeli fél 8 órakor Péci Náni cigányleány a Széchenyi-ligetben csavargott, e miatt előállított.

— **A légszesz használata.** Ma már nagyon csekély azoknak száma, kik ne lennének tisztában a légszeszhasználat előnyeivel s már majdnem minden háznál használják a légszeszt világítási, sőt fűtési és főzési célokra is.

Hogy mennyivel előnyösebbnek bizonyul a légszesz használata minden más világítási és fűtési anyagnál, azt az alábbiak mutatják:

Világítás. A légszeszvilágításnál az utóbbi időben forgalomba jött és minden tekintetben kitűnőnek bizonyult egy lángu függő-gázgő (-invert) egyórai égése 2.6 fillérbe kerül, mely ár, tekintettel a világítás fényerejére (körülbelül 50 gyertya fényerejű) minden más világítási mód fölött nagy előnyt nyújt.

Főzés. Egy 57 cm. hosszú, 30 cm. széles, 15 cm. magas légszeszfőzőnek használata óránkint 6-8 fillérbe kerül, mi 1/4 köbméter légszeszfogyasztásnak felel meg, vagyis egy négy személyre való ebéd főzése körülbelül 20 fillérbe jön.

Fűtés. Ennek előnyösségéről a következő példa szóljon: Egy 6 méter hosszú, 5 méter széles és 4 méter magas, vagyis 120 köbméter nagyságú helyiségnek napi átlagos fűtése körülbelül 90 fillérbe kerül, e mellett minden más előnye, kényelme, tisztasága csaknem megbecsülhetetlen.

Vasalás. A légszeszszel való vasalás egy háztartásban megfizethetetlen, kényelmes, tiszta és minden tűzveszélyt kizár; különös előnye, hogy a vasalónő még huzamosabb vasalásnál sem kap fejfájást, mint a faszénnel való vasalásnál, helyhez kötve nincsen és két vasaló használata dacára a gázzal való vasalás alig kerül naponkint többbe, mint 20 fillérbe.

Ugy az említett, mint a legmodernebb fürdőberendezési tárgyakat azzal az előnyös feltétellel bocsátjuk a t. közönség rendelkezésére, hogy ezek bármelyikét 5 évi részletfizetésre is adjuk. Az 5 év lejártával az illető berendezések a rendelő tulajdonába mennek át.

A legválasztékosabb anyagokkal felszerelt **raktárunkat Deák Ferenc-utca 49. szám alatt** a t. közönség b. figyelmébe ajánljuk. Központi Gáz- és Villamossági Részvény-Társaság Kassai Légszeszgyára.

TÁVIRAT — TELEFON.

A választói jog és a Népszava.

Budapest, szept. 26.

A Népszava mai vezércikkében foglalkozik a választói jog reformjának kormánytervezetével és hitelesnek jelzett forrásból statisztikai adatokat közöl a plurális és közvetett választójogi tervezetből.

A kormány félhivatalosan ezzel szemben ma kijelenti, hogy a központi statisztikai hivatal a választói

jogra vonatkozólag több alternatív statisztikai kimutatást készített és ezek közül való az, amely kétségtelenül bűnös visszaélés folytán került a Népszava birtokába. A vizsgálatot folyamatba tették a hivatalos titok elárulója ellen.

Az új patriarcha beiktatása.

Budapest, szept. 26.

A király már megerősítette Bogdanovic Luciának szerb patriarchává történt megválasztását. Az új patriarcha ünnepélyes beiktatása október 4-én lesz. — Bogdanovic utódjául a budai szerb püspökségben Zubkovic Imre temesvári archidiaconust emlegetik.

Kitiltott román könyv.

Budapest, szept. 26.

A Bukarestben megjelent *Litterature Romane* című könyvet magyar gyalázása miatt kitiltották és a postai szállítás jogát megvonták tőle.

A rákospalotai karambol.

Budapest, szept. 26.

A Rákospalota és Újpest között tegnap este történt vasuti karambol ügyében a Máv. igazgatósága közlése teszi, hogy a vágányok annyira megrongálódtak, hogy a forgalmat csak ma délben lehetett helyreállítani. A balesetet az okozta, hogy a tehervonat személyzete a tilosra állított jelzőt figyelmen kívül hagyta.

Pestis a hajón.

Fiume, szept. 26.

A lakosság körében nagy izgalmat keltett a Franz Ferdinand hajón előfordult két pestis eset. A kikötőket szigorú vizsgálat alá vették. A tanács a patkányok kiirtását rendelte el és egy patkányért 20 fillért ad.

Öngyilkos eperjesi ügyvédjelölt.

Budapest, szept. 26.

A Rákóczi-uton levő Fehér hattyu szállodában tegnap este öngyilkosságot követett el egy fiatal ember, akinek irataiból megállapították, hogy az illető dr. *Sárosi Elek* eperjesi ügyvédjelölt.

Csaló kereskedőseged.

Budapest, szept. 26.

A rendőrség letartóztatta Ellinger Nátán kereskedősegedet, aki a vidéken egy szepességi vászongyár utazójának adva ki magát, több csalást követett el.

Tűz egy kikötőben.

Antwerpen, szept. 26.

Az antwerpeni kikötőben tegnap nagy tűz ütött ki, melynek következtében nyolc ház elpusztult.

Makulatura papir

III kicsiben és nagyban III
III jutányos áron kapható III

a „NAPLO” kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth L.-u. 18. (Bejárati a Fekete-utca-óról.)

Magyar Élelmiszer-szállító Részvénytárs.
nyilv. hűtő- és fagyasztó raktárháza
Budapest, IX., Tóth Kálmán-utca 8-10. sz.
Sürgönyeim: Központi iroda:
Consumus, Budapest, V., Nagykorona-utca 17.
Telefon 25-62. Telefon 25-62.

Felhívjuk a t. cím figyelmét a modern technika eddig elért vívmányainak felhasználásával berendezett magyarországi (kb. 600 waggon rakomány befogadására)

hűtő- és fagyasztó-raktárházunkra,
melyben mindenféle élelmiszerek, u. m.: friss hus, zsir, szalonna, vágott baromfi, tojás, hal, caviár, konzervek, vad, vaj, tej, sajt, méz, fűszerek, friss gyümölcs, sör, bor, must stb., továbbá növényesírak, virágok, szörme-árak, szőnyegek stb. hosszabb ideig változatlan minőségben eltarthatók.

Az egyes árucikkekre mérsékelt feltételek mellett előleget folyósítunk.

A hűtőház előnyösen fekszik, a mennyiben a teherpályaudvarok közelében és a dunaparti teherpályaudvarral pedig iparvágánnyal van összekötve; és a város minden pontjáról könnyen érinthető.

Vám- s fogyasztási adóköteles áruk szabad beraktározása, továbbá reexpeditió-kezdmény.

A hűtőházzal kapcsolatos jéggyárunk naponként 500 méterháza jeget termel.

Elvállaljuk a beraktározott áruk szállítványozását és külföldi **Wien, Berlin, Breslau, London** saját kezelésünkben levő fiókjaink útján való értékesítését.

Vidéki áruátvevő és osztályozó telepeink: **Bánffy-Hunyad, Kaposvár, Arad, Nagykároly, Szentcs, Lugos.**

Határügynökségeink: **Bodenbach, Buchs, Eger i. B., Granica, Halbstadt, Oderberg, Passau, Salzburg, Simbach, Tetschen, Lindau.**

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt

az igazgatóság.

Egy szőlőprés, egy szőlő zúzó-cseber, fa tölcser, kis kád és gummi csövek olcsón eladó.

Értekezhetni: **VARGA BERTALAN** papirkereskedésében Kassa, Fő-u.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22^{1/2} óra, Cattaróig csak 26 óra.

Fiume-Velence: hetenként 6 gyors-hajó összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyors-hajó oda és vissza.

Ezen gőzcsők közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest. (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényi felete szalonruhához 20.— K.-ért, szintegy készítményért, turistafőként, selyem-kamagart stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szelvény cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetüzletét beveszi Siegel-Imhof cégé, a gyári piacot rendel meg, igen jelentékenyek. Szelvény, legkisebb árak. Óriási választék. Minták, szelvények kiszolgálás, még a legkisebb mennyiségben is, teljesen friss áron.

Murányi József kiadó.

ELSŐ KASSAI KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11 sz.

Beszerez mindennemű információt kereskedelmi, magán és házassági ügyekben az összes világrészekből. Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb discrétióval intézettek el.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvekre és chequeszámlára a legelőnyösebb feltételek mellett. Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. — Folyószámla hitelt engedélyez fedezet alapján. — Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

Hirdetések felvételnek a kiadóban

FELDMANN HERMAN KASSA.

Felsőmagyarország legnagyobb férfi- és fiu-ruha áruháza Fő-u. Megyeház.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Kassán** 40 év óta fennálló

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházamat

a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítottam. Ezentúl összes áruimat

szigorúan betartott szabott árak

mellett árusítom. — **Az árak minden egyes ruhadarabon fel lesznek tüntetve.** — Raktáramat a legfinomabb — nagyobb részt — saját készítményű férfi-öltönyök, felöltők, sport ruhák és különleges gyermek-ruhákkal szereltem fel, melyekkel a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Amidőn az irántam eddig is tanúsított szives bizalmat megköszönni szerencsém van, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Mérték utáni rendelésekhez
finom és divatos gyapjuszövetekből állandó raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel

FELDMANN HERMAN.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elévgett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője.

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.